

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

AKREDYTACJA JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH PRODUKTY REGIONALNE I TRADYCYJNE

DAC-06

*Wydanie 8
Warszawa, 13.07.2026 r.*

Spis treści

1	Wprowadzenie	3
2	Definicje.....	3
3	Wymagania akredytacyjne.....	3
4	Specyficzne wymagania	4
4.1	Ocena.....	4
5	Zakres akredytacji.....	4
6	Szczegółowe zasady oceny	7
6.1	Proces akredytacji	7
6.2	Proces nadzoru	8
7	Postanowienia końcowe	8
8	Dokumenty związane.....	8

1 Wprowadzenie

Niniejszy dokument został opracowany w celu harmonizacji podejścia do akredytacji jednostek oceniających zgodność w odniesieniu do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2024/1143 w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012 (dalej zwanym rozporządzeniem PEiR (UE) 2024/1143).

Akredytacja jednostek certyfikujących w tym obszarze ma charakter obligatoryjny z mocy rozporządzenia PEiR (UE) nr 2024/1143.

Jednostki certyfikujące produkty regionalne i tradycyjne wnioskujące o akredytację i akredytowane w obszarze produktów regionalnych i tradycyjnych powinny spełniać wymagania akredytacyjne określone w niniejszym dokumencie.

Tekst niniejszego dokumentu został opracowany przez Polskie Centrum Akredytacji w uzgodnieniu z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

2 Definicje

Dla potrzeb niniejszego dokumentu stosuje się definicje zawarte w dokumentach przywołanych w punkcie 3 niniejszego dokumentu, a ponadto:

produkty regionalne - produkty, których nazwy zostały zarejestrowane jako chronione nazwy pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenia geograficzne (ChOG);

produkty tradycyjne - produkty, których nazwy zostały zarejestrowane jako gwarantowane tradycyjne specjalności (GTS).

3 Wymagania akredytacyjne

Jednostka certyfikująca produkty regionalne i tradycyjne, aby mogła być uznana za kompetentną i wiarygodną powinna spełniać:

- ogólne wymagania akredytacyjne podane w normie **PN-EN ISO/IEC 17065 Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi**;
- specyficzne wymagania akredytacyjne podane w:
 - rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012;
 - ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o rejestracji i ochronie nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów rolnych i środków spożywczych, win lub napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych;
 - rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007;
 - rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/787 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych, stosowania nazw napojów spirytusowych w prezentacji i etykietowaniu innych środków

spożywczych, ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, wykorzystywania alkoholu etylowego i destylatów pochodzenia rolniczego w napojach alkoholowych, a także uchylającego rozporządzenie (WE) nr 110/2008;

- rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 251/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina, uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1601/91;
- niniejszym dokumencie DAC-06, przy czym słów „powinien; należy” użyto do wskazania tych postanowień, które odzwierciedlając wymagania właściwej normy lub aktu prawnego, są obowiązkowe. Słów „zaleca się” użyto w niniejszym dokumencie do wskazania uznanych sposobów spełniania wymagań normy lub aktu prawnego. Jednostka może spełniać te wymagania w inny, równoważny sposób, jeżeli potrafi to wykazać w ramach procesu akredytacji/nadzoru przeprowadzanego przez Polskie Centrum Akredytacji.

Ponadto, mają zastosowanie warunki akredytacji dla jednostek certyfikujących wyroby, w tym polityki PCA i obowiązkowe dokumenty EA i/lub IAF, w szczególności wymienione w dokumencie DACW-01. Wykaz wszystkich wymagań akredytacyjnych stosowanych w ramach niniejszego programu akredytacji jest podany w dokumencie *Lista wymagań akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących wyroby* dostępnym na stronie internetowej PCA – www.pca.gov.pl.

Jednostka certyfikująca powinna wskazać w programie certyfikacji *Plany Kontroli* zatwierdzone przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, z podaniem daty zatwierdzenia każdego z nich.

4 Specyficzne wymagania

Poniżej zamieszczono wytyczne do wymagań wybranych punktów normy PN-EN ISO/IEC 17065. Dla ułatwienia zastosowano następujący system identyfikacji wytycznych:

W.X.Y.Z, w którym: X.Y.Z oznacza numer punktu normy PN-EN ISO/IEC 17065.

4.1 Ocena

W.7.4.4 W przypadku pobierania próbek, jednostka certyfikująca powinna posiadać procedury zapewniające jednakowe postępowanie podczas pobierania, identyfikowania oraz postępowania z próbkami, **procedury te powinny uwzględniać spełnienie mających zastosowanie wymagań p. 6 i 7 normy PN-EN ISO/IEC 17025.**

5 Zakres akredytacji

Zakres akredytacji jednostki certyfikującej produkty regionalne i tradycyjne określa się w następujący sposób:

Rodzaj certyfikacji:	Dokumenty odniesienia:
CERTYFIKACJA PRODUKTÓW REGIONALNYCH I TRADYCYJNYCH	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012
Kategorie produktów: ^E	
Mięso świeże i podroby <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>	
Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)	

<i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Sery <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne produkty mleczne z wyjątkiem masła, itp.) <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje, itp.) <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Inne produkty wymienione w załączniku nr I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (przyprawy itd.) <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Produkty rolne i środki spożywcze wymienione w załączniku nr III rozporządzenia PEiR (UE) 2024/1143 od klasy nr 2.1 do nr 2.8 oraz nr 2.22 <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Produkty rolne wymienione w załączniku nr III rozporządzenia PEiR (UE) 2024/1143 od klasy nr 2.9 do nr 2.20 oraz nr 2.23 <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Wino <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Napoje spirytusowe <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
Aromatyzowane produkty sektora wina <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>

E – Elastyczny zakres akredytacji. Elastyczność zakresu obejmuje elementy wskazane w dokumencie DA-10 dla zakresu akredytacji jednostek certyfikujących wyroby.

Lista działań prowadzonych w ramach elastycznego zakresu akredytacji jest udostępniana publicznie lub na żądanie przez akredytowany podmiot.

Zasady udzielania akredytacji jednostkom certyfikującym wyroby w zakresach elastycznych z uwzględnieniem określonych granic elastyczności oraz sposób opisu zakresu elastycznego jednostki określa dokument DA-10 *Akredytacja w zakresach elastycznych*.

lub:

Rodzaj certyfikacji:	Dokumenty odniesienia:
CERTYFIKACJA PRODUKTÓW REGIONALNYCH I TRADYCYJNYCH	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012
Kategorie produktów:	
Mięso świeże i podroby <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów, np.:</i> Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 929/2012 z dnia 8 października 2012 r. rejestrujące w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych nazwę JAGNIĘCINA PODHALAŃSKA/ChOG <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>	
Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.) <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>	
Sery <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>	
Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne produkty mleczne z wyjątkiem masła, itp.) <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>	
Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje, itp.) <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>	
Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>	
Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>	
Inne produkty wymienione w załączniku nr I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (przyprawy, itd.) <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>	
Produkty rolne i środki spożywcze wymienione w załączniku nr III rozporządzenia PEiR (UE) 2024/1143 od klasy nr 2.1 do nr 2.8 oraz nr 2.22 <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>	

Produkty rolne wymienione w załączniku nr III rozporządzenia PEiR (UE) 2024/1143 od klasy nr 2.9 do nr 2.20 oraz nr 2.23 <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
Wino <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
Napoje spirytusowe <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
Aromatyzowane produkty sektora wina <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>

6 Szczegółowe zasady oceny

PCA podczas prowadzenia ocen jednostek certyfikujących produkty regionalne i tradycyjne postępuje zgodnie z ogólnymi zasadami podanymi w dokumentach DA-01 i DACW-01 oraz zasadami określonymi poniżej.

6.1 Proces akredytacji

W procesie akredytacji albo rozszerzenia zakresu akredytacji o certyfikację produktów regionalnych i tradycyjnych przeprowadzana jest ocena na miejscu w siedzibie głównej jednostki certyfikującej oraz ocena we wszystkich lokalizacjach oraz co najmniej jedna obserwacja dla każdej wnioskowanej kategorii produktów.

Ponieważ w procesie akredytacji albo rozszerzenia zakresu akredytacji do prowadzenia działalności w zakresie oceny zgodności jest wymagane posiadanie akredytacji i brak jest możliwości zademonstrowania przez jednostkę certyfikującą działań w obszarze oceny zgodności, nie przeprowadza się obserwacji działań w rzeczywistych warunkach. PCA udziela akredytacji pod warunkiem, że obserwacja działań zostanie przeprowadzana podczas pierwszej realizacji inspekcji w warunkach rzeczywistych u klienta.

Przed pierwszym wydaniem przez jednostkę certyfikującą dokumentów zawierających powołanie na akredytację, PCA przeprowadza obserwację działania jednostki certyfikującej u jej klienta w każdej z kategorii produktów.

Pozytywny wynik obserwacji jest warunkiem utrzymania akredytacji i umożliwienia jednostce certyfikującej wydania dokumentów zawierających wyniki akredytowanej działalności z powołaniem się na status akredytowanej jednostki certyfikującej.

Jeżeli w trakcie obserwacji zostaną stwierdzone niezgodności wówczas jednostka certyfikująca przed wydaniem certyfikatu zgodności zawierającego powołanie się na akredytację, jest zobowiązana do podjęcia korekcji/działania korygujących oraz do poinformowania PCA o ich realizacji. Jeżeli to konieczne, ocena podjętych działań prowadzona będzie przez PCA również w formie obserwacji. Pozytywna ocena wykonania korekcji/działania korygujących jest warunkiem utrzymania akredytacji.

Jeśli elementem potwierdzenia zgodności produktów regionalnych i tradycyjnych z wymaganiami jest nieobjęte akredytacją badanie sensoryczne lub inne badanie przeprowadzane przez personel jednostki certyfikującej lub podwykonawcę jednostki certyfikującej, PCA ocenia tą działalność poprzez obserwację lub ocenę na miejscu, z uwzględnieniem spełnienia przez jednostkę certyfikującą lub podwykonawcę jednostki certyfikującej mające zastosowanie wymagania p. 6 i 7 normy PN-EN ISO/IEC 17025.

6.2 Proces nadzoru

W cyklu akredytacji obserwacjami PCA objęte są wszystkie kategorie produktów oraz ocenie podlegają procesy certyfikacji dla każdej kategorii produktów.

Jeśli elementem potwierdzenia zgodności produktów regionalnych i tradycyjnych z wymaganiem jest nieobjęte akredytacją badanie sensoryczne lub inne badanie przeprowadzane przez personel lub podwykonawcę jednostki certyfikującej, PCA ocenia tą działalność co najmniej raz w cyklu z uwzględnieniem spełnienia przez jednostkę certyfikującą lub podwykonawcę jednostki certyfikującej mające zastosowanie wymagania p. 6 i 7 normy PN-EN ISO/IEC 17025.

W przypadku rozszerzenia zakresu akredytacji o nową kategorię produktów, PCA przeprowadza obserwację.

W przypadku rozszerzenia o nowe produkty w objętej już akredytacją kategorii produktów, PCA przeprowadza przegląd dokumentacji mający na celu potwierdzenie kompetencji jednostki certyfikującej (dotyczy stałego zakresu akredytacji) albo postępuje zgodnie z postanowieniami dokumentu DA-10 (dotyczy elastycznego zakresu akredytacji).

7 Postanowienia końcowe

PCA informuje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o procedowanych wnioskach jednostek certyfikujących dotyczących udzielenia akredytacji/rozszerzenia zakresu akredytacji oraz o ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu akredytacji (na wniosek jednostki certyfikującej lub w wyniku sankcji spowodowanych brakiem spełnienia wymagań akredytacyjnych).

Jeżeli upoważnienie do realizacji zadań o których mowa w art. 31 ust. 1 w ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o rejestracji i ochronie nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów rolnych i środków spożywczych, win lub napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych nie zostanie udzielone jednostce certyfikującej akredytowanej w ww. zakresie, zostanie cofnięte lub jego zakres zostanie ograniczony, PCA rozpatruje zasadność zawieszenia akredytacji w całości lub w części zakresu akredytacji, udzielonej w obszarze właściwym dla przedmiotowego rozporządzenia, o czym informuje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Niniejsze wydanie dokumentu DAC-06 zastępuje wydanie 7 z dnia 14.05.2025 r. Dokument został wprowadzony Komunikatem nr 477 z dnia 13.07.2026 r. i obowiązuje od dnia opublikowania. Istotne zmiany w odniesieniu do wydania poprzedniego zostały oznaczone kolorem czerwonym.

8 Dokumenty związane

Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są dokumenty wymienione w punkcie 3 oraz:

DA-01 Opis systemu akredytacji.

DA-10 Akredytacja w zakresach elastycznych

DACW-01 Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby.

EA-3/02 M EA Policy for the accreditation of Certification Bodies providing certification of PDO, PGI and TSG.

Polskie Normy dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (www.pkn.pl).

Dokumenty EA, IAF w wersji oryginalnej dostępne są na stronach internetowych: EA: www.european-accreditation.org, IAF: www.iaf.nu.

Dokumenty PCA oraz tłumaczenia wybranych dokumentów EA, IAF dostępne są na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do tych dokumentów jest bezpłatny.